

На основу члана 86. став 1, члана 87. став 5, члана 96, члана 97. став 2, члана 147. став 2, члана 172. став 2, члана 173. став 2, члана 177. став 1, члана 194. став 2, члана 199. став 5, члана 239, члана 249. став 1. и члана 265. Закона о ваздушном саобраћају („Службени гласник РС”, бр. 73/10, 57/11, 93/12, 45/15, 66/15 - др. закон, 83/18 и 9/20),

Директор Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије доноси

ПРАВИЛНИК

о изменама и допунама Правилника о обављању ваздушног саобраћаја једрилицама

Члан 1.

У Правилнику о обављању ваздушног саобраћаја једрилицама („Службени гласник РС”, број 54/21), у члану 1. после става 2. додаје се став 3, који гласи:

„Овим правилником прописују се поступак по коме се проверава стручна оспособљеност пилота једрилице, услови под којима се издаје дозвола пилота једрилице, услови под којима се уписују овлашћења у дозволу пилота једрилице, време на које се издаје дозвола пилота једрилице, време на које важе овлашћења која су уписана у дозволу пилота једрилице, услови под којима се мења, суспендује или ставља ван снаге дозвола пилота једрилице, услови под којима се суспендују или стављају ван снаге овлашћења која су уписана у дозволу пилота једрилице, као и образац дозволе пилота једрилице.”.

Члан 2.

Члан 2. мења се и гласи:

„Члан 2.

Овим правилником се у домаће законодавство преузима Спроведбена уредба Комисије (ЕУ) 2018/1976 од 14. децембра 2018. године о утврђивању детаљних правила за управљање једрилицама и издавање дозвола члановима летачке посаде једрилица у складу са Уредбом (ЕУ) 2018/1139 Европског парламента и Савета, измењена и допуњена Спроведбеном уредбом Комисије (ЕУ) 2020/358 од 4. марта 2020. године у погледу дозвола пилота једрилице.

Спроведбена уредба Комисије (ЕУ) 2018/1976 дата је у Прилогу 1, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Уз одредбе Прилога 1. овог правилника примењују се и:

1) Допунски услови за примену Спроведбене уредбе Комисије (ЕУ) 2018/1976 у Републици Србији, дати у Прилогу 2, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део;

2) Прихватљиви начини усаглашавања (*Acceptable Means of Compliance (AMC)*) које је утврдила Агенција Европске уније за безбедност ваздушног саобраћаја (*EASA*) и који су објављени на њеним интернет страницама;

3) Алтернативни начини усаглашавања (*Alternative Means of Compliance (AltMoC)*) чију је примену Директорат одобрио у складу са одредбама овог правилника.”.

Члан 3.

У члану 3. став 1. тачка 3) речи: „(„Службени гласник РС”, број 142/20)” замењују се речима: „(„Службени гласник РС”, бр. 142/20, 10/22 и 84/22)”.

Тачка 4) брише се.

У тачки 5) после речи: „(„Службени гласник РС”, број 154/20)” запета и речи: „али ће се до почетка примене наведеног правилника позивање на Уредбу (ЕУ) бр. 2018/1139 сматрати позивањем на Уредбу (ЕЗ) бр. 216/2008” бришу се.

У тачки 6) речи: „Правилником о дозволама, центрима за обуку и здравственој способности летачког особља („Службени гласник РС”, број 60/19)” замењују се речима: „Правилником о дозволама, центрима за обуку и здравственој способности летачког и кабинског особља („Службени гласник РС”, број 53/23)”.

У тачки 8) речи: „(„Службени гласник РС”, бр. 9/18, 56/18, 12/19 и 3/21)” замењују се речима: „(„Службени гласник РС”, бр. 9/18, 56/18, 12/19, 3/21, 54/21, 117/21, 112/22 и 46/23)”.

У тачки 9) речи: „(„Службени гласник РС”, бр. 5/19 и 59/19)” замењују се речима: „(„Службени гласник РС”, бр. 5/19, 59/19 и 123/21)”.

Члан 4.

У члану 4. став 2. после тачке 2) додаје се нова тачка 3), која гласи:

„3) имаоци дозволе пилота једрилице који су навршили 65 година живота не смеју да обављају дужност пилота у јавном авио-превозу путника једрилицом;”

Досадашња тачка 3) постаје тачка 4).

Став 7. брише се.

Досадашњи ст. 8-11. постају ст. 7-10.

Став 12. брише се.

Досадашњи ст. 13. и 14. постају ст. 11. и 12.

Члан 5.

Назив Прилога 1. мења се и гласи:

„СПРОВЕДБЕНА УРЕДБА КОМИСИЈЕ (ЕУ) 2018/1976

од 14. децембра 2018. године

о утврђивању детаљних правила за управљање једрилицама и издавање дозвола члановима летачке посаде за једрилице у складу са Уредбом (ЕУ) 2018/1139 Европског парламента и Савета”.

Члан 6.

У Прилогу 1. члан 1. мења се и гласи:

„1. Овом уредбом се утврђују детаљна правила за ваздухопловне операције једрилицама, као и за издавање и одржавање на снази дозвола пилота и припадајућих овлашћења, права и сертификата за једрилице, ако такви ваздухоплови испуњавају услове из члана 2. став 1. тачка (б) подтач. (i) и (ii) Уредбе (ЕУ) 2018/1139.”.

Члан 7.

У Прилогу 1. у члану 2, прва реченица мења се и гласи:

„За потребе ове уредбе примењују се следеће дефиниције, као и дефиниције из члана 2. Уредбе (ЕУ) бр. 1178/2011, осим ако су појмови другачије дефинисани у овом члану:”.

Тачка на крају тачке 10) замењује се тачком и запетом и додају тач. 11)-13) које гласе:
„11) „национална дозвола” је дозвола пилота коју је издала држава чланица у складу са националним законодавством пре датума примене Анекса III (Део-*SFCL*) ове уредбе или Анекса I (Део-*FCL*) Уредбе (ЕУ) бр. 1178/2011;

12) „Део-*SFCL* дозвола” је дозвола члана летачке посаде која испуњава захтеве из Анекса III (Део-*SFCL*) ове уредбе;

13) „извештај о конверзији” је извештај на основу кога се дозвола може конвертовати у Део-*SFCL* дозволу.”.

Члан 8.

У Прилогу 1. после члана 3. додају се чл. 3а-3д, који гласе:

„Члан 3а

Дозволе пилота и издавање лекарских уверења

1. Не доводећи у питање Делегирану уредбу Комисије (ЕУ), пилоти ваздухоплова из члана 1. став 1. ове уредбе морају да се придржавају техничких захтева и административних процедура утврђених у Анексу III (Део-*SFCL*) ове уредбе и у Анексу IV (Део-*MED*) Уредбе (ЕУ) бр. 1178/2011.

2. Као изузетак од права имаоца дозвола како је дефинисано у Анексу III (Део-*SFCL*) ове уредбе, имаоци таквих дозвола могу да обављају летове из члана 3. став 2. тач. а)-д) без испуњавања захтева из тачке *SFCL.115а*)3) Анекса III (Део-*SFCL*) ове уредбе.

3. Држава чланица може да овласти пилоте ученике који похађају обуку за дозволу пилота једрилице („*SPL*”) да користе ограничена права без надзора пре него што испуне све захтеве потребне за издавање *SPL* у складу са Анексом III (Део-*SFCL*) ове уредбе, у складу са следећим условима:

а) обим датих права се заснива на процени безбедносног ризика коју спроводи држава чланица, узимајући у обзир степен обуке који је неопходан за постизање намераваног нивоа оспособљености пилота;

б) права су ограничена на следеће:

(i) читаво државно подручје државе чланице издаваоца овлашћења или део тог подручја; и

(ii) једрилице које су регистроване у држави чланици издаваоцу овлашћења;

ц) имаоцу овлашћења који поднесе захтев за издавање *SPL* се признаје обука спроведена на основу препоруке одобрене организације за обуку („*ATO*”) или декларисане организације за обуку („*DTO*”);

д) држава чланица сваке три године подноси извештаје и процене безбедносног ризика Комисији и Агенцији Европске уније за безбедност ваздушног саобраћаја („*EASA*”);

е) држава чланица надгледа коришћење овлашћења издатих на основу овог става како би обезбедила прихватљив ниво безбедности у ваздухопловству и предузела одговарајуће мере у случају идентификовања повећаног безбедносног ризика или било којих безбедносних проблема.

Члан 3б

Постојеће дозволе пилота и национална лекарска уверења

1. Део-*FCL* дозволе за једрилице и припадајућа права, овлашћења и сертификати које је држава чланица издала пре датума почетка примене ове уредбе се сматрају издатим у складу са овом уредбом.

При поновном издавању дозвола из административних разлога или на захтев ималаца дозвола, државе чланице те дозволе замењују дозволама у формату који је утврђен у Анексу VI (Део-ARA) Уредбе (ЕУ) бр. 1178/2011.

2. Када држава чланица поново издаје дозволе и припадајућа права, овлашћења и сертификате у складу са ставом 1, држава чланица, у зависности од случаја:

а) преноси сва права која су већ уписана у Део-*FCL* дозволе у нови формат дозволе;
б) конвертује овлашћења за акробатско летење издата у складу са тачком *FCL.800* Анекса I (Део-*FCL*) Уредбе (ЕУ) бр. 1178/2011 у напредна права за акробатско летење у складу са тачком *SFCL.200ц*) Анекса III (Део-*SFCL*) ове уредбе;

ц) уписује датум истека важења сертификата инструктора летења повезаног са Део-*FCL* дозволом у књижицу летења пилота или издаје еквивалентан документ. Након истека тог датума, пилоти могу да користе права инструктора само ако испуњавају захтеве из тачке *SFCL.360* Анекса III (Део-*SFCL*) ове уредбе.

3. Имаоци националних дозвола за једрилице које је држава чланица издала пре датума почетка примене Анекса III (Део-*SFCL*) ове уредбе могу да наставе да користе права из својих дозвола до 8. априла 2021. године. До тог датума, државе чланице морају да конвертују те дозволе у Део-*SFCL* дозволе и припадајућа овлашћења, права и сертификате у складу са елементима утврђеним у извештају о конверзији који испуњава захтеве из члана 4. ст. 4. и 5. Уредбе (ЕУ) бр. 1178/2011.

4. Национална лекарска уверења за пилоте повезана са дозволом како је наведено у ставу 2. овог члана, које је држава чланица издала пре датума почетка примене Анекса III (Део-*SFCL*) ове уредбе, остају на снази до датума њиховог следећег продужења важења или до 8. априла 2021. године, у зависности од тога шта је раније. Продужење важења тих лекарских уверења мора да буде у складу са захтевима из Анекса IV (Део-*MED*) Уредбе (ЕУ) бр. 1178/2011.

Члан 3ц

Признавање обуке која је започета пре датума почетка примене ове уредбе

1. У погледу издавања Део-*SFCL* дозвола и припадајућих права, овлашћења или сертификата у складу са Анексом III (Део-*SFCL*) ове уредбе, сматра се да је обука која је започета пре датума почетка примене ове уредбе у складу са Анексом I (Део-*FCL*) Уредбе (ЕУ) бр. 1178/2011, у складу са захтевима из ове уредбе.

2. Обука која је започета пре датума почетка примене ове уредбе или Анекса I (Део-*FCL*) Уредбе (ЕУ) бр. 1178/2011, у складу са Анексом 1 Чикашке конвенције, признаје се у сврху издавања Део-*SFCL* дозвола на основу извештаја о признавању којег израђује држава чланица уз консултацију са *EASA*.

3. У извештају о признавању из става 2. се описује обим обуке, наводи се за које захтеве из Део-*SFCL* се признавање даје и, ако је примењиво, које захтеве кандидати морају да испуне да би им се издала Део-*SFCL* дозвола. Извештај укључује копије свих докумената који су потребни како би се потврдио обим обуке, као и копије националних прописа и процедура у складу са којима је обука започета.

Члан 3д

Организације за обуку

1. Организације за обуку за стицање дозвола пилота из члана 1. став 1. ове уредбе морају да испуне захтеве из члана 10а Уредбе (ЕУ) бр. 1178/2011.

2. Организације за обуку из става 1. које поседују одобрење издато у складу са Анексом VII (Део-ORA) Уредбе (ЕУ) бр. 1178/2011 или су поднеле изјаву у складу са Анексом VIII (Део-DTO) Уредбе (ЕУ) бр. 1178/2011 пре датума почетка примене ове уредбе, морају да прилагоде своје програме обуке, када је то потребно, најкасније до 8. априла 2021. године.”.

Члан 9.

У Прилогу 1, у Анексу I, прва реченица мења се и гласи:

„За потребе ове уредбе примењују се следеће дефиниције, као и дефиниције из члана 2. Уредбе Комисије (ЕУ) бр. 1178/2011 и тачке FCL.010 Анекса I (Део-FCL) те уредбе, осим ако су појмови другачије дефинисани у овом анексу:”.

Тачка на крају тачке 13) замењује се тачком и запетом и додају тач. 14)-19) које гласе:

„14) „практичан испит” је демонстрација практичне оспособљености у циљу издавања дозволе или овлашћења, или проширења права, укључујући по потреби усмена испитивања;

15) „процена оспособљености” је демонстрација практичне оспособљености, знања и приступа приликом почетног издавања, продужења важења или обнове сертификата инструктора или испитивача;

16) „време летења” означава:

а) за једрилице са самосталним лансирањем и моторне једрилице, укупно време од тренутка првог покретања ваздухоплова у сврху полетања до тренутка потпуног заустављања на крају лета;

б) за једрилице, укупно време од тренутка залета једрилице при полетању до тренутка потпуног заустављања на крају лета;

17) „провера стручности” је демонстрација практичне оспособљености у сврху испуњења захтева у погледу скорашњег искуства из ове уредбе, која укључује и усмена испитивања ако је потребно;

18) „самосталан лет” је лет током којег је пилот ученик једино лице у ваздухоплову;

19) „маршрутни лет” је лет изван видокруга или на удаљености од тачке поласка коју је одредио надлежни орган, уз коришћење стандардних навигационих процедура.”.

Члан 10.

У Прилогу 1, у Анексу II, тачка SAO.GEN.125 мења се и гласи:

„SAO.GEN.125 Одређивање пилота који управља ваздухопловом

Оператер именује пилота који управља ваздухопловом који је квалификован да делује као пилот који управља ваздухопловом у складу са Анексом III ове уредбе.”.

Члан 11.

У Прилогу 1, после Додатка из Анекса II додаје се Анекс III, који гласи:

„АНЕКС III

**ЗАХТЕВИ ЗА ИЗДАВАЊЕ ДОЗВОЛА ЧЛАНОВИМА ЛЕТАЧКЕ ПОСАДЕ
ЈЕДРИЛИЦЕ
(ДЕО-SFCL)**

**ГЛАВА GEN
ОПШТИ ЗАХТЕВИ**

SFCL.001 Подручје примене

Овај анекс успоставља захтеве за издавање дозволе пилота једрилице („SPL”) и припадајућих права, овлашћења и сертификата, као и услове њиховог важења и коришћења.

SFCL.005 Надлежни орган

За потребе овог анекса, надлежни орган је орган који је одредила држава чланица којој лице подноси захтев за издавање SPL или припадајућих права, овлашћења или сертификата.

SFCL.015 Подношење захтева и издавање, продужење важења и обнова SPL, као и припадајућих права, овлашћења и сертификата

а) Надлежном органу се, у облику и на начин које утврди тај орган, подноси:

1) захтев за:

- (i) издавање SPL и припадајућих овлашћења;
- (ii) проширење права из SPL, осим права наведених у тач. SFCL.115а)2) и а)3), SFCL.155, SFCL.200 и SFCL.215;
- (iii) издавање сертификата инструктора летења једрилицом („FI(S)”);
- (iv) издавање, продужење важења и обнову сертификата испитивача летења једрилицом („FE(S)”);
- (v) било какве измене SPL и припадајућих права, овлашћења и сертификата, осим права наведених у тачки (ii); и

2) ако се то захтева од стране надлежног органа, копију одговарајућих уписа у књижицу летења, како је наведено у тач. SFCL.115д), SFCL.155б), SFCL.200ф) и SFCL.215д).

б) Уз захтев из става а) се подноси доказ да подносилац захтева испуњава одговарајуће захтеве утврђене у овом анексу и Анексу IV (Део-MED) Уредбе Комисије (ЕУ) бр. 1178/2011.

ц) Свако ограничење или проширење права које даје дозвола, овлашћење или сертификат мора да буде уписано у дозволу или сертификат који издаје надлежни орган, изузев у случају стицања права из става а)1)(ii).

д) Једно лице не може да поседује више од једне SPL издате у складу са овим анексом.

е) Ималац дозволе подноси захтеве из става а) надлежном органу којег одреди држава чланица у којој је издата било која његова/њена дозвола у складу са овим анексом (Део-SFCL) или Анексом I (Део-FCL) Уредбе Комисије (ЕУ) бр. 1178/2011 или Анексом III (Део-BFCL) Уредбе (ЕУ) 2018/395, у зависности шта је примењиво.

ф) Ималац *SPL* може да поднесе захтев за промену надлежног органа надлежном органу којег је одредила друга држава чланица, с тим што је у том случају нови надлежни орган исти за све дозволе које поседује.

г) Кандидати подnose захтев за издавање *SPL* и припадајућих овлашћења, права или сертификата најкасније шест месеци након успешно завршеног практичног испита или процене оспособљености.

SFCL.030 Практични испит

Кандидати за практични испит морају да, након завршене обуке, буду препоручени за практични испит од стране *ATO* или *DTO* одговорне за обуку коју су кандидати похађали. Документација са обуке мора да буде доступна испитивачу од стране *ATO* или *DTO*.

SFCL.035 Признавање времена летења

Кандидатима за *SPL* или припадајуће право, овлашћење или сертификат признаје се у потпуности самостално време летења, налет на обуци са инструктором или време летења у својству *PIC* на једрилицама у погледу испуњавања захтева за укупно време летења за дозволу, право, овлашћење или сертификат.

SFCL.045 Обавеза ношења и стављања на увид докумената

а) Приликом коришћења права из *SPL* дозволе, имаоци *SPL* морају да имају код себе следеће:

- 1) важећу *SPL*;
- 2) важеће лекарско уверење;
- 3) лични идентификациони документ који садржи његову/њену слику;
- 4) књижицу летења са довољно података да докажу усклађеност за захтевима овог анекса.

б) Пилоти ученици морају да на свим самосталним маршрутним летовима имају код себе:

- 1) документа наведена у ст. а)2) и а)3);
- 2) доказе о овлашћењу које се захтева у тачки SFCL.125а).

ц) Имаоци *SPL* и пилоти ученици су дужни да без непотребног одлагања дају на увид ради инспекције документа наведена у ставу а) на захтев овлашћеног представника надлежног органа.

д) Одступајући од ст. а) и б), документи који су у њима наведени се могу оставити на аеродрому или оперативном месту за летове који су:

- 1) у видокругу аеродрома или оперативног места; или
- 2) на растојању од аеродрома или оперативног места које је одредио надлежни орган.

SFCL.050 Евидентирање времена летења

Имаоци *SPL* и пилоти ученици морају да воде поуздану евиденцију детаља свих својих летова, у облику и на начин које је одредио надлежни орган.

SFCL.065 Ограничење права имаоца *SPL* који су стари 70 година или више у јавном авио-превозу путника једрилицом

Имаоци *SPL* који су навршили 70 година живота не смеју да обављају дужност пилота у јавном авио-превозу путника једрилицом.

SFCL.070 Ограничење, суспензија и стављање ван снаге дозвола, права, овлашћења и сертификата

а) *SPL*, као и припадајућа права, овлашћења и сертификати издати у складу са овим анексом могу да буду ограничени, суспендовани или стављени ван снаге од стране надлежног органа у складу са условима и процедурама утврђеним у Анексу VI (Део-*ARA*) Уредбе (ЕУ) бр. 1178/2011, ако имаоца *SPL* не испуњава основне захтеве утврђене у Анексу IV Уредбе (ЕУ) 2018/1139 или захтеве овог анекса, као и Анекса II (Део-*SAO*) или захтеве из Анекса IV (Део-*MED*) Уредбе (ЕУ) бр. 1178/2011.

б) Имаоци *SPL* морају одмах да врате дозволу или сертификат надлежном органу, ако је њихова дозвола, право, овлашћење или сертификат ограничен, суспендован или стављен ван снаге.

**ГЛАВА *SPL*
ДОЗВОЛА ПИЛОТА ЈЕДРИЛИЦЕ („*SPL*”)**

SFCL.115 *SPL* - Права и услови

а) Под условом да су испуњени захтеви из тачке SFCL.150, права имаоца *SPL* су да лете у својству *PIC* на једрилицима:

- 1) без накнаде у некомерцијалним операцијама;
- 2) укључујући превоз путника само ако:
 - (i) испуњавају захтеве из тачке SFCL.160e); и
 - (ii)
 - (А) после издавања *SPL* су остварили најмање 10 сати летења или 30 лансирања или полетања и слетања у својству *PIC* на једрилицима и, додатно, извршили један тренажни лет током којег су доказали *FI(S)*-у оспособљеност потребну за превоз путника; или
 - (Б) поседују *FI(S)* сертификат у складу са Главом *FI*;
- 3) у операцијама које нису наведене у ставу 1), само ако су:
 - (i) навршили 18 година живота;
 - (ii) остварили, након издавања дозволе, 75 сати летења или 200 лансирања или полетања и слетања у својству *PIC* на једрилицима.

б) Одступајући од става а), имаоци *SPL* који имају права инструктора или испитивача могу да примају надокнаду за:

- 1) пружање практичне обуке за *SPL*;
- 2) спровођење практичних испита и провера стручности за *SPL*;
- 3) обуку, испите и провере за права, овлашћења и сертификате повезане са *SPL*-ом.

ц) Имаоци *SPL* могу да користе права из *SPL* само ако испуњавају одговарајуће захтеве у погледу скорашњег искуства и само ако је важеће њихово лекарско уверење које одговара правима која користе.

д) Обављање тренажног лета у складу са ставом а)2)(ii)(A) се уписује у књижицу летења пилота и потписује од стране инструктора који је одговоран за тренажни лет.

SFCL.120 SPL - Минимална старосна граница

Кандидати за *SPL* морају да имају најмање 16 година живота.

SFCL.125 SPL - Пилот ученик

а) Пилоти ученици могу да лете самостално само ако су за то овлашћени и ако су под надзором *FI(S)*.

б) Пилот ученик мора да има најмање 14 година живота да би могао да лети самостално.

SFCL.130 SPL - Захтеви у погледу обуке и искуства

а) Кандидати за *SPL* морају да заврше обуку у *ATO* или *DTO*. Обука мора да одговара правима која се захтевају и да обухвати:

1) теоријско знање као што је наведено у тачки SFCL.135;

2) најмање 15 сати практичне обуке на једрилицама, укључујући најмање:

(i) 10 сати летења на обуци са инструктором, која обухвата обуку са инструктором из става (iv)(A) или (v)(A), у зависности шта је примењиво;

(ii) два сата самосталног летења под надзором;

(iii) 45 лансирања или полетања и слетања;

(iv) ако се захтевају права за једрилице, искључујући *TMGs*, најмање седам сати практичне обуке на једрилицама, искључујући *TMGs*, и укључујући најмање:

(A) три сата летења на обуци са инструктором;

(B)

(a) један самостални маршрутни лет од најмање 50 *km* (27 *NM*);
или

(б) један маршрутни лет са инструктором од најмање 100 *km* (55 *NM*) који се, одступајући од става 2)(iv), може обавити на *TMG*;

(v) ако се захтевају права за *TMGs*, најмање шест сати практичне обуке на *TMGs*, укључујући најмање:

(A) четири сата летења на обуци са инструктором;

(B) један самостални маршрутни лет од најмање 150 *km* (80 *NM*) на *TMG*, током којег мора да се изведе једно слетање са потпуним заустављањем на аеродрому који није аеродром полетања.

б) Кандидатима који поседују пилотску дозволу за другу категорију ваздухоплова, осим дозволе за балоне, признаје се 10 % укупног времена летења у својству *PIC* на том ваздухоплову, а највише до седам сати. У сваком случају, време летења које се признаје:

1) не укључује захтеве из ст. а)2)(ii), а)2)(iv)(Б) и а)2)(v)(Б); и

2) у погледу ст. а)2)(iii), не прелази 10 лансирања или полетања и слетања.

SFCL.135 SPL - Теоријски испит

а) Теоријско знање

Кандидати за *SPL* морају да прикажу ниво теоријског знања који одговара правима која им се дају, полагањем испита из следећих предмета:

1) заједнички предмети:

- (i) Ваздухопловни прописи;
- (ii) Људске могућности;
- (iii) Метеорологија;
- (iv) Комуникације;

2) посебни предмети који се односе на једрилице:

- (i) Теорија летења;
- (ii) Оперативне процедуре;
- (iii) Перформансе и планирање лета;
- (iv) Опште познавање ваздухоплова у вези са једрилицама;
- (v) Навигација.

б) Одговорности кандидата

1) Кандидат мора да положи целокупан теоријски испит за *SPL* под одговорношћу надлежног органа исте државе чланице.

2) Кандидат може да полаже теоријски испит само ако добије препоруку од стране *ATO* или *DTO* која је одговорна за његову обуку, након што заврши одговарајуће елементе теоријске обуке у задовољавајућем стандарду.

3) Препорука *ATO* или *DTO* важи 12 месеци. Ако кандидат не приступи полагању теоријског испита бар једанпут у току тог периода, *ATO* или *DTO* одређује потребну додатну обуку на основу потреба кандидата.

ц) Стандарди успешног полагања

1) Кандидат је положио предмет теоријског испита ако је имао најмање 75 % бодова од укупно предвиђеног броја бодова за тај предмет. Не примењује се негативно бодовање.

2) Ако није другачије одређено у овом анексу, кандидат је положио прописани теоријски испит за *SPL* ако је положио/положила све прописане предмете теоријског испита у року од 18 месеци, рачунајући од краја календарског месеца када је кандидат први пут приступио полагању испита.

3) Ако кандидат не положи један од предмета теоријског испита из четири покушаја или не положи све предмете у року из тачке 2), он/она мора поново да полаже све предмете теоријског испита.

4) Пре поновног полагања теоријског испита, кандидат мора да заврши додатну обуку у *ATO* или *DTO*. Обим и садржај потребне обуке одређује *ATO* или *DTO* на основу потреба кандидата.

д) Период важења

Положен теоријски испит важи 24 месеца, рачунајући од дана када је кандидат успешно положио теоријски испит у складу са ставом ц)2).

SFCL.140 SPL - Признавање теоријског знања

Кандидатима за издавање *SPL* признаје се да испуњавају захтеве у погледу теоријског знања из заједничких предмета из тачке SFCL.135а)1) ако:

а) поседују дозволу у складу са Анексом I (Део-*FCL*) Уредбе (ЕУ) бр. 1178/2011 или Анексом III (Део-*BFCL*) Уредбе (ЕУ) 2018/395; или

б) су положили теоријске испите за дозволу како је наведено у ставу а), у року важења из тачке SFCL.135д).

SFCL.145 SPL - Практични испит

а) Кандидати за *SPL* морају да током практичног испита прикажу оспособљеност да, у својству *PIC* на једрилицама, обављају одговарајуће процедуре и маневре са стручношћу која одговара правима која се захтевају.

б) Кандидати морају да положи практични испит на једрилици, искључујући *TMGs*, или на *TMGs*, у зависности од права која се захтевају, и под условом да је обука у складу са тачком SFCL.130 укључивала неопходне елементе обуке за одговарајући ваздухоплов. Кандидат који је завршио обуку, укључујући неопходне елементе обуке и за једрилице и за *TMGs*, може да полаже два практична испита, један на једрилици, искључујући *TMGs*, и један на *TMG*, у циљу добијања права за оба ваздухоплова.

ц) Да би полагао практични испит за издавање *SPL*, кандидат мора прво да положи одговарајуће теоријске испите.

д) Стандарди успешног полагања:

1) Практични испит мора да буде подељен на различите секције, које представљају све различите фазе лета једрилице.

2) Ако кандидат не положи било коју тачку из једне секције, сматра се да није положио целу ту секцију. Ако кандидат не положи само једну секцију, он/она мора поново да полаже само ту секцију. Ако кандидат не положи више од једне секције, он мора поново да полаже цео испит.

3) Ако кандидат мора да понови испит у складу са тачком 2), у случају неуспеха из било које секције, укључујући оне секције које је положио у претходном покушају, он мора поново да полаже цео испит.

е) Ако кандидат не положи све секције испита из два покушаја, он/она мора да похађа додатну практичну обуку.

SFCL.150 SPL - Права у погледу једрилице и *TMG*

а) Ако је практични испит из тачке SFCL.145 положен на једрилици, искључујући *TMGs*, права *SPL* су ограничена на једрилице, искључујући *TMGs*.

б) У случају наведеном у ставу а), права *SPL* се проширују на *TMGs* на основу захтева ако пилот:

1) заврши у *ATO* или *DTO* елементе обуке из тачке SFCL.130а)2)(v);

2) положи практичан испит којим се доказује одговарајући ниво практичне оспособљености на *TMG*. Током овог практичног испита кандидат мора, такође, да покаже испитивачу одговарајући ниво теоријског знања за *TMGs* из следећих предмета:

(i) Теорија летења;

(ii) Оперативне процедуре;

(iii) Перформансе и планирање лета;

(iv) Опште познавање ваздухоплова; и

(v) Навигација.

ц) Имаоцима дозволе издате у складу са Анексом I (Део-*FCL*) Уредбе (ЕУ) бр. 1178/2011 се признаје у потпуности испуњење захтева из става б) под условом да:

1) поседују овлашћење за летење на класи *TMG*; или

2) имају *TMG* права и испуњавају захтеве у погледу скорашњег искуства из тачке *FCL.140.A* Анекса I (Део-*FCL*) Уредбе (ЕУ) бр. 1178/2011.

д) Ако је практични испит из тачке *SFCL.145* спроведен на *TMG*, права *SPL* се ограничавају на *TMGs*.

е) У случају наведеном у ставу д), права *SPL* се проширују на једрилице на основу захтева ако пилот:

1) заврши у *ATO* или *DTO* елементе обуке из тачке *SFCL.130a)2)(iv)* и најмање 15 лансирања и полетања и слетања на једрилици, искључујући *TMGs*; и

2) положи практичан испит којим се доказује одговарајући ниво практичне оспособљености на једрилици, искључујући *TMGs*. Током овог практичног испита кандидат мора, такође, да покаже испитивачу одговарајући ниво теоријског знања за једрилице, искључујући *TMGs*, из следећих предмета:

(i) Теорија летења;

(ii) Оперативне процедуре;

(iii) Перформансе и планирање лета;

(iv) Опште познавање ваздухоплова; и

(v) Навигација.

ф) Завршена обука из ст. б)1) и е)1) се уписује у књижицу летења пилота и потписује од стране руководиоца обуке *ATO* или *DTO* који је одговоран за ту обуку.

SFCL.155 SPL - Методе лансирања

а) Имаоци *SPL* користе своја права само употребом оних метода лансирања за које су завршили посебну обуку током обуке у складу са тачком *SFCL.130* или тачком *SFCL.150e)1)* или током додатне обуке са инструктором након издавања *SPL*. Та посебна обука се састоји од следећег:

1) у случају лансирања помоћу витла и аутомобилског витла, најмање 10 лансирања на обуци са инструктором и пет самосталних лансирања под надзором;

2) у случају аерозапруге или самосталног лансирања, најмање пет лансирања на обуци са инструктором и пет самосталних лансирања под надзором. У случају самосталног лансирања, летење на обуци са инструктором може да буде остварено на *TMGs*;

3) у случају лансирања помоћу гуме, најмање три лансирања обављена на обуци са инструктором или самостално под надзором; и

4) у случају других метода лансирања, обуке у складу са захтевима надлежног органа.

б) Завршена обука из става а) се уписује у књижицу летења пилота и потписује од стране руководиоца обуке *ATO* или *DTO* или инструктора који је одговоран за обуку, у зависности шта је примењиво.

ц) Да би задржали права за сваки метод лансирања и у складу са захтевима из ст. а) и б), имаоци *SPL* морају да остваре најмање пет лансирања током последње две године, осим у случају лансирања помоћу гуме, када се морају обавити само два лансирања. У

случају самосталног лансирања, лансирања се могу обавити у једрилици са самосталним лансирањем или путем полетања у *TMGs* или њиховом комбинацијом.

д) Ако имаоци *SPL* не испуњавају захтеве из става ц), да би обновили своја права они морају да обаве додатни број лансирања на обуци са инструктором или самостално под надзором инструктора.

SFCL.160 SPL - Захтеви у погледу скорашњег искуства

а) Једрилице, искључујући *TMGs*

Имаоци *SPL* могу да користе права *SPL*, искључујући *TMGs*, само ако су у последња 24 месеца пре планираног лета:

1) остварили на једрилицама најмање пет сати летења у својству *PIC* или на обуци са инструктором или самостално под надзором *FI(S)*, при чему су на једрилицама, искључујући *TMGs*, обавили најмање:

(i) 15 лансирања; и

(ii) два тренажна лета са *FI(S)*; или

2) положили проверу стручности са *FE(S)* на једрилици, искључујући *TMGs*; провера стручности мора да се заснива на практичном испиту за *SPL*.

б) *TMGs*

Имаоци *SPL* могу да користе своја *TMG* права само ако су у последња 24 месеца пре планираног лета:

1) остварили најмање 12 сати летења у својству *PIC* или на обуци са инструктором или самостално под надзором *FI(S)*, при чему су на *TMGs* обавили најмање:

(i) шест сати летења;

(ii) 12 полетања и слетања; и

(iii) тренажни лет од најмање једног сата летења са инструктором; или

2) положили проверу стручности са испитивачем; провера стручности мора да се заснива на практичном испиту, као што је наведено у тачки SFCL.150б)2).

ц) Имаоци *SPL* са правима за летење на *TMGs* који поседују, такође, дозволу која укључује права на летење *TMGs* у складу са одредбама Анекса I (Део-*FCL*) Уредбе (ЕУ) бр. 1178/2011, се изузимају од испуњења захтева из става б).

д) Обављање летова са инструктором, летова под надзором и тренажних летова из ст. а)1) и б)1), као и провера стручности из ст. а)2) и б)2) се уписује у књижицу летења пилота и потписује од стране одговорног *FI(S)* у случајевима из ст. а)1) и б)1), односно одговорног *FE(S)* у случајевима из ст. а)2) и б)2).

е) Превоз путника

Имаоци *SPL* могу да превозе путнике само ако су у претходних 90 дана у својству *PIC* остварили најмање:

1) три лансирања на једрилицама, искључујући *TMGs*, ако се путници превозе у једрилицама, искључујући *TMGs*; или

2) три полетања и слетања на *TMGs*, ако се путници превозе у *TMG*. За превоз путника ноћу у *TMG*, најмање једно од тих полетања и слетања мора да се спроведе ноћу.

ГЛАВА *ADD*
ДОДАТНА ОВЛАШЋЕЊА И ПРАВА

SFCL.200 Права за акробатско летење

а) Имаоци *SPL* могу да обављају акробатске летове на једрилицама са искљученим мотором, или, у случају из ст. д) и е), са укљученим мотором, само ако су имаоци одговарајућег права за акробатско летење у складу са овом тачком.

б) Основна права за акробатско летење:

1) дају право њиховом имаоцу да обавља акробатске летове ограничене на следеће маневре:

- (i) пењање и понирање са нагибом од 45 степени који се обављају као акробатски маневри;
- (ii) унутрашње петље;
- (iii) превртање преко крила;
- (iv) спора осмица;
- (v) ковити;

2) укључују се у права *SPL* након што пилот заврши:

- (i) најмање 30 сати летења или 120 лансирања у својству *PIC* на једрилицама, након издавања *SPL*;
- (ii) обуку у *ATO* или *DTO*, укључујући:
 - (А) теоријску обуку која одговара правима која се захтевају;
 - (Б) обуку у акробатском летењу која обухвата маневре наведене у тачки 1).

ц) Напредна права за акробатско летење:

1) дају право њиховом имаоцу да обавља акробатске летове који нису ограничени на маневре из става б)1);

2) укључују се у права *SPL* након што пилот:

- (i) испуни захтеве из става б)2)(i);
- (ii) заврши обуку у *ATO* или *DTO*, укључујући:
 - (А) теоријску обуку која одговара правима која се захтевају;
 - (Б) најмање пет сати летења или 20 летова у оквиру обуке за акробатско летење.

д) Основна или напредна права за акробатско летење укључују акробатске летове у једрилицама на моторни погон, ако је пилот прошао обуку за акробатско летење у једрилицама на моторни погон током обуке у складу са ст. б)2)(ii) или ц)2)(ii), у зависности шта је примењиво.

е) Права *SPL* укључују напредна права за акробатско летење за *TMGs* у лету на моторни погон ако пилот поседује или је поседовао овлашћење за акробатско летење у складу са тачком FCL.800 Анекса I (Део-*FCL*) Уредбе (ЕУ) бр. 1178/2011, укључујући права за акробатско летење на *TMGs*.

ф) Завршена обука из ст. б)2)(ii) и ц)2)(ii) и, ако је применљиво, укључивање обуке из става д), се уписује у књижицу летења и потписује од стране руководиоца обуке *ATO* или *DTO* који је одговоран за обуку.

SFCL.205 Овлашћење за вучу једрилица и транспарената

а) Имаоци *SPL* који имају права да лете *TMGs* могу да вуку једрилице или транспаренте само ако имају одговарајуће овлашћење за вучу једрилица или транспарената у складу са овом тачком.

б) Кандидати за овлашћење за вучу једрилица морају да заврше:

1) најмање 30 сати летења у својству *PIC* и 60 полетања и слетања на *TMGs*, након стицања *TMG* права;

2) обуку у *ATO* или *DTO*, укључујући:

(i) теоријску обуку о операцијама и процедурама вуче једрилица;

(ii) најмање 10 тренажних летова у вучи једрилица, укључујући најмање пет летова на обуци са инструктором;

(iii) у случају имаоца *SPL* са правима ограниченим на *TMG* у складу са тачком SFCL.150д), пет летова упознавања на једрилици која је лансирана помоћу ваздухоплова.

ц) Кандидати за овлашћење за вучу транспарената морају да заврше:

1) најмање 100 сати летења и 200 полетања и слетања у својству *PIC* на *TMGs*, након стицања *TMG* права;

2) обуку у *ATO* или *DTO*, укључујући:

(i) теоријску обуку о операцијама и процедурама вуче транспарената;

(ii) најмање 10 тренажних летова у вучи транспарената, укључујући најмање пет летова на обуци са инструктором.

д) Кандидати за овлашћење за вучу једрилица или овлашћење за вучу транспарената у складу са овом тачком који већ поседују овлашћење за вучу једрилица или вучу транспарената у складу са тачком FCL.805б) Анекса I (Део-*FCL*) Уредбе (ЕУ) бр. 1178/2011 или који испуњавају све захтеве за издавање тог овлашћења, у зависности шта је примењиво:

1) се у потпуности кредитирају у погледу испуњења захтева из ст. б) или ц) за стицање овлашћења за вучу једрилица или вучу транспарената, у зависности од случаја, ако им одговарајуће овлашћење за вучу, како је одређено у ставу д), укључује права за вучу са *TMGs*; или

2) морају да заврше најмање три лета на обуци са инструктором који покривају комплетан програм обуке за вучу једрилица или транспарената, у зависности од случаја, на *TMGs*.

е) Завршена обука из ст. б)2), ц)2) и д)2) се уписује у књижицу летења и потписује од стране руководиоца обуке *ATO* или *DTO* или инструктора који је одговоран за обуку, у зависности шта је примењиво.

ф) Да би користио права из овлашћења за вучу једрилица или вучу транспарената, ималац овлашћења мора да изврши најмање пет вуча у току последње две године.

г) Ако ималац овлашћења за вучу једрилица не испуњава захтев из става ф), пре наставка коришћења својих права он/она мора да изврши број вуча који му недостаје са инструктором или под надзором инструктора.

SFCL.210 Овлашћење за ноћно летење за *TMG*

а) Имаоци *SPL* са правима да лете *TMGs* могу да користе своја *TMG* права у *VFR* условима ноћу само ако поседују овлашћење за ноћно летење за *TMG* у складу са овом тачком.

б) Кандидати за овлашћење за ноћно летење за *TMG* морају прво да заврше обуку у *ATO* или *DTO*. Обука мора да садржи:

- 1) теоријску обуку о летењу према правилима визуелног летења (*VFR*) у ноћним условима;
- 2) најмање пет сати летења на *TMGs* ноћу, укључујући најмање три сата на обуци са инструктором, од чега најмање:
 - (i) један сат маршрутне навигације са најмање једним маршрутним летом са инструктором од најмање 50 *km* (27 *NM*);
 - (ii) пет самосталних полетања; и
 - (iii) пет самосталних слетања са потпуним заустављањем.

ц) Да би завршио обуку ноћу, ималац *SPL* мора прво да заврши основну обуку инструменталног летења потребну за издавање дозволе приватног пилота (*PPL*) у складу са одредбама Анекса I (Део-*FCL*) Уредбе (ЕУ) бр. 1178/2011.

д) Кандидатима за овлашћење за ноћно летење за *TMG* у складу са овом тачком се у потпуности признаје да испуњавају захтеве из ст. б) и ц) ако поседују овлашћење за ноћно летење у складу са тачком *FCL.810* Анекса I (Део-*FCL*) Уредбе (ЕУ) бр. 1178/2011 или су испунили све захтеве за издавање тог овлашћења.

SFCL.215 Права за летење једрилицом у облацима

а) Имаоци *SPL* могу да управљају једрилицом у облацима само:

- 1) ако је било који мотор угашен; и
- 2) ако поседују права за летење једрилицом у облацима у складу са овом тачком.

б) Права *SPL* укључују права за летење једрилицом у облацима ако је пилот завршио најмање:

- 1) 30 сати летења у својству *PIC* на једрилицама након издавања дозволе;
- 2) обуку у *ATO* или *DTO*, укључујући:
 - (i) теоријску обуку;
 - (ii) најмање два сата летења на обуци са инструктором на једрилицама са било којим угашеним мотором, управљајући ваздухопловом искључиво на основу инструмената. Међутим, највише 50 % обуке са инструктором може да буде завршено на *TMGs* у лету на моторни погон, под условом да се ти тренажни летови спроводе у *VMC*.

ц) Како би стекао права за летење једрилицом у облацима, ималац *SPL* који већ поседује основно овлашћење за инструментално летење (*BIR*) или *IR(A)* у складу са Анексом I (Део-*FCL*) Уредбе (ЕУ) бр. 1178/2011 или испуњава све услове за издавање једног од ових овлашћења:

- 1) се кредитира у погледу испуњења захтева из става б)2)(i);
- 2) одступајући од става б)2)(ii), мора да оствари најмање један сат летења на обуци са инструктором на једрилици, управљајући једрилицом искључиво на основу инструмената.

д) Завршена обука из ст. б)2) или ц)2), у зависности шта је применљиво, уписује се у књижицу летења и потписује од стране руководиоца обуке *ATO* или *DTO* која је одговорна за обуку.

е) Имаоци *SPL* могу да користе своја права за летење једрилицом у облацима само ако су у последње две године пре планираног лета у облацима остварили најмање један сат летења или пет летова у својству *PIC* користећи права за летење у облацима на једрилицама.

ф) Ако имаоци *SPL* са правима за летење једрилицом у облацима не испуњавају захтеве из става е), а желе да наставе да користе своја права за летење једрилицом у облацима, они морају да:

1) положе проверу стручности са *FE(S)*; или

2) остваре додатни налет или летове који се захтевају у ставу е) са *FI(S)*.

г) Имаоцима *SPL* са правима за летење једрилицом у облацима који, такође, поседују *BIR* или *IR(A)* у складу са Анексом I (Део-*FCL*) Уредбе (ЕУ) бр. 1178/2011, у потпуности се признаје испуњење захтева из става е).

ГЛАВА *FI* ИНСТРУКТОРИ Одељак 1 Општи захтеви

SFCL.300 Сертификат инструктора летења

а) Опште

Инструктор може да спроводи практичну обуку на једрилици само ако:

1) поседује:

(i) *SPL*, укључујући права, овлашћења и сертификате за које ће пружати практичну обуку;

(ii) сертификат инструктора летења (једрилица) (*FI(S)*), који одговара обуци коју ће пружати и који је издат у складу са овом главом.

2) има право да делује у својству *PIC* на једрилици током практичне обуке.

б) Обука која се спроводи изван подручја држава чланица

1) Одступајући од става а)1), у случају практичне обуке која је спроведена током обуке одобрене у складу са овим анексом (Део-*SFCL*) изван подручја за која су државе чланице одговорне према Чикашкој конвенцији, надлежни орган издаје сертификат инструктора летења кандидату који поседује дозволу пилота једрилице која је у складу са Анексом 1 Чикашке конвенције, под условом да кандидат:

(i) поседује најмање дозволу, укључујући, када је релевантно, права, овлашћења или сертификате еквивалентне онима за које је овлашћен да спроводи обуку;

(ii) испуњава захтеве утврђене у овој глави за издавање *FI(S)* сертификата са одговарајућим инструкторским правима;

(iii) покаже надлежном органу одговарајући ниво знања европских прописа о ваздухопловној безбедности како би могао да користи инструкторска права у складу са овим анексом.

2) Сертификат је ограничен на спровођење практичне обуке:

(i) изван подручја за која су државе чланице одговорне према Чикашкој Конвенцији;

(ii) пилота ученика који имају довољно знање језика на којем се обука спроводи.

Одељак 2

Сертификат инструктора летења за једрилице - *FI(S)*

SFCL.315 *FI(S)* сертификат - Права и услови

а) У зависности од усаглашености кандидата са тачком SFCL.320 и са следећим условима, издаје се *FI(S)* сертификат са правима за спровођење практичне обуке за:

- 1) *SPL*;
- 2) додатна права за једрилице у складу са тачком SFCL.150е);
- 3) методе лансирања у складу са тачком SFCL.155, под условом да је кандидат у својству *PIC* остварио:
 - (i) у случају лансирања помоћу аерозапреге, најмање 30 полетања; или
 - (ii) у случају лансирања помоћу витла, најмање 50 полетања;
- 4) додатна *TMG* права у складу са тачком SFCL.150б), под условом да је кандидат:
 - (i) остварио најмање 30 сати летења у својству *PIC* на *TMGs*;
 - (ii) завршио обуку из тачке SFCL.330б)2);
 - (iii) доказао способност да подучава на *TMGs FI(S)*-у који је квалификован у складу са тачком 7) и који је одређен од стране руководиоца обуке *ATO* или *DTO*;
- 5) основна права за акробатско летење, напредна права за акробатско летење или права за летење једрилицом у облацима, овлашћење за вучу једрилица или вучу транспарената, под условом да кандидат:
 - (i) у случају обуке за основна или напредна права за акробатско летење, поседује напредна права за акробатско летење у складу са тачком SFCL.200ц);
 - (ii) је доказао способност да подучава за одговарајућа права или овлашћење *FI(S)*-у који је квалификован у складу са тачком а)7) и који је одређен од стране руководиоца обуке *ATO* или *DTO*;
- 6) летење на *TMG* ноћу, под условом да кандидат:
 - (i) испуњава захтев у погледу искуства у летењу ноћу из тачке SFCL.160е)2);
 - (ii) је доказао способност да подучава ноћу на *TMGs FI(S)*-у који је квалификован у складу са тачком 7) и који је одређен од стране руководиоца обуке *ATO* или *DTO*;
- 7) *FI(S)* сертификат, под условом да је кандидат:
 - (i) остварио најмање 50 сати или 150 лансирања у оквиру практичне обуке на једрилицама;
 - (ii) у складу са процедурама које је у ту сврху установио надлежни орган, доказао способност да подучава за *FI(S)* сертификат *FI(S)*-у који је квалификован у складу са овом тачком и који је одређен од стране руководиоца обуке *ATO* или *DTO*.

б) Права наведена у ставу а) укључују права за спровођење практичне обуке за:

- 1) издавање одговарајуће дозволе, права, овлашћења или сертификата; и
- 2) продужење важења, обнову или усклађеност са одговарајућим захтевима у погледу скорашњег искуства из овог анекса, у зависности шта је примењиво.

SFCL.320 *FI(S)* сертификат - Предуслови и захтеви

Кандидати за *FI(S)* сертификат морају да:

- а) имају најмање 18 година живота;
- б) испуњавају захтеве из тачке SFCL.300 ст. а)1)(i) и 2);
- ц) имају 100 сати летења и 200 лансирања у својству *PIC* на једрилицама;
- д) заврше обуку за инструктора у складу са тачком SFCL.330 у *ATO* или *DTO*;
- и
- е) положи процену оспособљености у складу са тачком SFCL.345.

SFCL.325 Оспособљеност и процена *FI(S)*

Кандидати за *FI(S)* сертификат се обучавају да би постигли следеће оспособљености:

- а) припрема ресурса;
- б) стварање повољне атмосфере за учење;
- ц) преношење знања;
- д) интеграција управљања претњама и грешкама (*TEM*) и унапређења потенцијала посаде (*CRM*);
- е) управљање временом ради постизања циљева обуке;
- ф) олакшавање учења;
- г) процена перформанси кандидата;
- х) надзор и оцена напретка;
- и) процена делова обуке; и
- ј) извештавање о резултатима.

SFCL.330 *FI(S)* - Обука

а) Кандидати за *FI(S)* сертификат морају прво да положи посебну процену пре почетка обуке у *ATO* или *DTO*, која се мора спровести у периоду од 12 месеци пре почетка обуке, а у циљу процене њихове способности да похађају обуку.

б) Обука за *FI(S)* мора да садржи:

1) у случају једрилица, изузимајући *TMGs*:

(i) елементе наведене у тачки SFCL.325;

(ii) 25 сати подучавања и учења;

(iii) 30 сати теоријске обуке, укључујући тестове напредовања;

(iv) најмање шест сати практичне обуке, од чега највише три сата може да буде остварено на *TMGs*, или 20 лансирања;

2) додатно, ако права *FI(S)* сертификата укључују и права из тачке SFCL.315а)4) и а)б), најмање шест сати на обуци са инструктором на *TMGs*.

ц) Кандидатима који већ поседују сертификат инструктора у складу са Анексом III (Део-*BFCL*) Уредбе (ЕУ) 2018/395 или Анексом I (Део-*FCL*) Уредбе (ЕУ) бр. 1178/2011 признаје се у потпуности испуњење захтева из става б)1)(ii).

д) Приликом подношења захтева за *FI(S)* сертификат, пилоту који поседује или је поседовао *FI(A)*, (*H*) или (*As*) признаје се 18 сати ради испуњења захтева из става б)1)(iii).

SFCL.345 *FI(S)* - Процена оспособљености

а) Кандидати за издавање *FI(S)* сертификата морају да положе процену оспособљености како би доказали испитивачу квалификованом у складу са тачком SFCL.415ц) способност да обучавају пилота ученика до нивоа потребног за издавање *SPL*.

б) Ова процена мора да обухвати:

- 1) доказивање оспособљености које су описане у тачки SFCL.325, пре лета, после лета и током теоријске обуке;
- 2) усмене теоријске испите на земљи, претполетне брифинге и анализе после лета, као и демонстрације током лета на једрилици;
- 3) вежбе одговарајуће за процену оспособљености инструктора.

ц) Процена оспособљености за прво издавање *FI(S)* сертификата се спроводи на једрилицама, изузимајући *TMGs*.

SFCL.350 *FI(S)* - Ограничена права

а) Права *FI(S)* су ограничена на спровођење практичне обуке под надзором *FI(S)* чија права нису ограничена и који је одређен у ту сврху од стране *ATO* или *DTO*, у следећим случајевима:

- 1) за издавање *SPL*;
- 2) за проширење права *SPL* на додатна права за једрилице или *TMG* у складу са тачком SFCL.150;
- 3) за проширење права *SPL* на додатне методе лансирања у складу са тачком SFCL.155; и
- 4) за основна права за акробатско летење, напредна права за акробатско летење, права за летење једрилицом у облацима или за овлашћење за вучу једрилица или вучу транспарената.

б) Док спроводи обуку под надзором у складу са ставом а), *FI(S)* нема право да одобри пилоту ученику први самостални лет или први самостални маршрутни лет.

ц) Ограничења из ст. а) и б) се уклањају из *FI(S)* сертификата након што *FI(S)* оствари најмање 15 сати или 50 лансирања у оквиру практичне обуке који покривају све фазе лета једрилицом. У случају *FI(S)* са ограниченим правима који испуњава захтеве из тачке SFCL.330б2), пет од тих 15 сати може се спровести на *TMGs*, а 15 од тих 50 полетања се може заменити полетањима и слетањима на *TMGs*.

SFCL.360 *FI(S)* сертификат - Захтеви у погледу скорашњег искуства

а) Ималац *FI(S)* сертификата може да користи права из свог сертификата само ако је је пре планираног коришћења тих права:

1) током последње три године:

- (i) завршио обуку освежења знања инструктора у *ATO*, *DTO* или код надлежног органа, током које је похађао теоријску обуку за освежење и проширење знања релевантног за инструкторе летења једрилицом; и
- (ii) као *FI(S)* спровео, током практичне обуке, најмање:

(А) 30 сати; или

(Б) 60 лансирања или полетања и слетања; и

2) у току последњих девет година и у складу са процедурама које у ту сврху установио надлежни орган, доказао способност да подучава на једрилицама

FI(S)-у који је квалификован у складу са тачком SFCL.315a)7) и којег је у ту сврху одредио руководиоца обуке *ATO* или *DTO*.

б) Време летења у својству *FE(S)* у току практичних испита, провера стручности и процена оспособљености се у потпуности признаје у циљу испуњења захтева из става а)1)(ii).

ц) Ако ималац *FI(S)* сертификата није успео да заврши обуку под надзором на начин који је задовољавајући за *FI(S)* у складу са ставом а)2), он/она не може да користи права *FI(S)* сертификата све док успешно не заврши процену оспособљености у складу са тачком SFCL.345.

д) Да би наставио са коришћењем права *FI(S)* сертификата, ималац *FI(S)* сертификата који не испуњава све захтеве из става а) мора да испуни захтеве из става а)1)(i) и тачке SFCL.345.

ГЛАВА *FE* ИСПИТИВАЧИ У ЛЕТУ Одељак 1 Општи захтеви

SFCL.400 Сертификати испитивача у лету за једрилице

а) Опште

Испитивач може да спроводи практичне испите, провере стручности или процене оспособљености у складу са овим анексом, само ако:

1) поседује:

- (i) *SPL*, укључујући права, овлашћења и сертификате за које је овлашћен да спроводи практичне испите, провере стручности или процене оспособљености и права да обучава за њих;
- (ii) *FE(S)* сертификат, укључујући одговарајућа права за спровођење практичног испита, провере стручности или процене оспособљености, издат у складу са овом главом.

2) има право да делује у својству *PIC* на једрилици током практичног испита, провере стручности или процене оспособљености.

б) Испити спроведени изван подручја држава чланица

1) Одступајући од става а)1), у случају практичних испита и провера стручности спроведених изван подручја за која су државе чланице одговорне према Чикашкој конвенцији, надлежни орган издаје сертификат испитивача кандидату који поседује дозволу пилота једрилице која је у складу са Анексом 1 Чикашке конвенције, под условом да кандидат:

- (i) поседује најмање дозволу укључујући, ако је релевантно, одговарајућа права, овлашћења или сертификате који су еквивалентни оним за које је овлашћен да спроводи практичне испите или провере стручности;
- (ii) испуњава захтеве утврђене у овој глави за издавање одговарајућег сертификата испитивача;
- (iii) покаже надлежном органу одговарајући ниво знања прописа Уније о ваздухопловној безбедности како би могао да користи права испитивача у складу са овим анексом.

2) Сертификат из тачке 1) је ограничен на спровођење практичних испита и провера стручности:

- (i) изван подручја за која су државе чланице одговорне према Чикашкој конвенцији; и
- (ii) пилота који имају довољно знање језика на којем се испит/провера обавља.

SFCL.405 Ограничење права у случају сукоба интереса

Испитивач за једрилице не може да спроводи:

- а) практични испит или процену оспособљености кандидата за издавање дозволе, овлашћења или сертификата којем је пружио више од 50 % захтеване практичне обуке за дозволу, овлашћење или сертификат за који се практични испит или процена оспособљености спроводи; или
- б) практични испит, проверу стручности или процену оспособљености увек када сматра да његова објективност може да буде доведена у питање.

SFCL.410 Спровођење практичних испита, провера стручности и процена оспособљености

а) Приликом спровођења практичних испита, провера стручности и процена оспособљености, испитивач за једрилице мора да:

- 1) обезбеди да се комуникација са кандидатом може успоставити без језичких препрека;
- 2) провери да кандидат испуњава све захтеве у погледу квалификације, обуке и искуства из овог анекса за издавање, продужење важења или обнову дозволе, права, овлашћења или сертификата за које се практичан испит, провера стручности или процена оспособљености спроводи;
- 3) упозна кандидата са последицама пружања непотпуних, нетачних или лажних података који се односе на његову обуку и летачко искуство.

б) Након завршетка практичног испита, провере стручности или процене оспособљености испитивач за једрилице мора да:

- 1) обавести кандидата о резултатима практичног испита, провере стручности или процене оспособљености;
- 2) у случају када кандидат положи процену оспособљености за продужење важења или обнову, унесе у дозволу или сертификат кандидата нов датум важења, ако га је за то посебно овластио надлежни орган који је одговоран за дозволу кандидата;
- 3) да кандидату потписани извештај са практичног испита, провере стручности или процене оспособљености и достави, без непотребног одлагања, копије извештаја надлежном органу који је одговоран за дозволу кандидата и надлежном органу који је издао сертификат испитивача. Извештај мора да садржи:

- (i) изјаву да је испитивач за једрилице добио од кандидата информације о његовом искуству и обуци и да је утврдио да искуство и обука испуњавају одговарајуће захтеве овог анекса;
- (ii) потврду да су сви захтевани маневри и вежбе спроведени, као и информације о усменом теоријском испиту, када је примењиво. Ако

нека тачка ових категорија није положена, испитивач мора да напише разлоге за такву оцену;

(iii) резултат практичног испита, провере стручности или процене оспособљености;

(iv) изјаву да је испитивач за једрилице упознат и да је применио националне процедуре и захтеве надлежног органа кандидата, ако надлежни орган који је одговоран за дозволу кандидата није онај који је издао сертификат испитивачу;

(v) копију сертификата испитивача за једрилице који садржи обим права испитивача у случају практичних испита, провера стручности или процена оспособљености кандидата чији надлежни орган није онај који је издао сертификат испитивачу.

ц) Испитивач за једрилице мора да чува пет година евиденцију са детаљима свих практичних испита, провера стручности и процена оспособљености које је спровео и њиховим резултатима.

д) По захтеву надлежног органа који је одговоран за сертификат испитивача за једрилице или надлежног органа који је одговоран за дозволу кандидата, испитивач за једрилице мора да достави сву евиденцију и извештаје, као и све друге информације које се захтевају за надзорне активности.

Одељак 2

Сертификат испитивача у лету за једрилице - *FE(S)*

SFCL.415 *FE(S)* сертификат - Права и услови

Под условом да кандидат испуњава захтеве из тачке SFCL.420 и захтеве који следе, *FE(S)* сертификат се издаје по захтеву, са правима за спровођење:

а) практичних испита и провера стручности за *SPL*, под условом да је кандидат остварио на једрилицама, искључујући *TMGs*, 300 сати летења као пилот, укључујући 150 сати или 300 лансирања у својству инструктора летења;

б) практичних испита за проширење права *SPL* на *TMG* у складу са тачком SFCL.150е), под условом да је кандидат остварио 300 сати летења као пилот на једрилицама, укључујући 50 сати обуке у својству инструктора на *TMGs*;

ц) процена оспособљености за издавање *FI(S)* сертификата на једрилицама, под условом да је кандидат:

1) остварио најмање 500 сати летења као пилот на једрилицама, укључујући:

(i) најмање десет сати или 30 лансирања у току обуке кандидата за *FI(S)* сертификат на једрилицама, искључујући *TMGs*, ако ће се права *FE(S)* сертификата користити на једрилицама, искључујући *TMGs*;

(ii) најмање десет сати или 30 полетања у току обуке кандидата за *FI(S)* сертификат на *TMGs*, ако ће се права *FE(S)* сертификата користити на *TMGs*;

2) завршио посебну обуку током курса стандардизације испитивача у складу са тачком SFCL.430.

SFCL.420 *FE(S)* сертификат - Предуслови и захтеви

Кандидати за *FE(S)* сертификат морају да:

- а) испуњавају захтеве из тачке SFCL.400 ст. а)1)(i) и а)2);
- б) заврше курс стандардизације *FE(S)* у складу са тачком SFCL.430;
- ц) заврше процену оспособљености у складу са тачком SFCL.445;
- д) докажу одговарајуће радно искуство у вези са правима *FE(S)* сертификата;

и

е) докажу да у току последње три године нису били предмет било каквих санкција, укључујући суспензију, ограничење или стављање ван снаге њихових дозвола, овлашћења или сертификата издатих у складу са овим анексом, Анексом I (Део-*FCL*) Уредбе (ЕУ) бр. 1178/2011 или Анексом III (Део-*BFCL*) Уредбе (ЕУ) 2018/395, а због неусаглашености са Уредбом (ЕУ) 2018/1139 и правилима за њено извршење.

FCL.430 *FE(S)* сертификат - Курс стандардизације

а) Кандидати за *FE(S)* сертификат морају да похађају курс стандардизације који спроводи надлежни орган или *ATO* или *DTO* по одобрењу надлежног органа.

б) Курс стандардизације се прилагођава правима испитивача у лету за једрилице која се захтевају и састоји се од теоријске и практичне обуке, укључујући најмање:

- 1) спровођење два практична испита, провере стручности или процене оспособљености за *SPL* или повезана овлашћења или сертификате;
- 2) упутства о примењивим захтевима овог анекса и примењивим захтевима за ваздухопловне операције, о спровођењу практичних испита, провера стручности и процена оспособљености, као и њиховој документацији и извештавању;
- 3) брифинг о:
 - (i) националним административним процедурама;
 - (ii) захтевима за заштиту података о личности;
 - (iii) одговорности испитивача;
 - (iv) осигурању испитивача од незгоде;
 - (v) националним накнадама; и
 - (vi) информацијама о томе како приступити информацијама садржаним у тач. (i) - (v) приликом спровођења практичних испита, провера стручности или процена оспособљености кандидата чији надлежни орган није онај који је издао сертификат испитивача.

ц) Ималац *FE(S)* сертификата не може да спроводи практичне испите, провере стручности или процене оспособљености кандидата чији надлежни орган није онај који је издао сертификат испитивача, изузев ако је упознат са најновијим доступним информацијама које садрже релевантне националне процедуре надлежног органа кандидата.

SFCL.445 *FE(S)* сертификат - Процена оспособљености

Кандидат за прво издавање *FE(S)* сертификата мора да докаже своју оспособљеност инспектору надлежног органа или старијем испитивачу којег је за то посебно овластио надлежни орган који је одговоран за *FE(S)* сертификат. Током процене оспособљености, кандидат спроводи практичан испит, проверу стручности или процену оспособљености, укључујући брифинг, спровођење практичног испита, провере стручности или процене

оспособљености, процену лица које полаже испит, проверу или процену, анализу после лета и попуњавање документације.

SFCL.460 FE(S) сертификат - Важење, продужење важења и обнова

а) *FE(S)* сертификат важи пет година.

б) Важење *FE(S)* сертификата се продужава ако је његов ималац:

1) у току периода важења *FE(S)* сертификата завршио обуку освежења знања за испитиваче коју је спровео надлежни орган или *ATO* или *DTO* по одобрењу надлежног органа, током које је ималац похађао теоријску обуку за освежење и проширење знања релевантног за испитиваче у лету за једрилице;

2) у току последња 24 месеца пре истека важења сертификата, доказао способност да спроводи практичне испите, провере стручности или процене способљености инспектору надлежног органа или испитивачу којег је за то посебно овластио надлежни орган одговоран за *FE(S)* сертификат.

ц) Ималац *FE(S)* сертификата који поседује један или више сертификата испитивача за друге категорије ваздухоплова у складу са Анексом I (Део-*FCL*) Уредбе (ЕУ) бр. 1178/2011 или Анексом III (Део-*BFCL*) Уредбе (ЕУ) 2018/395 може да оствари комбиновано продужење важења свих сертификата испитивача, уз сагласност надлежног органа.

д) Ако је истекао рок важења *FE(S)* сертификата, његов ималац мора да испуни захтеве из става б)1) и тачке SFCL.445 пре него што настави са коришћењем права из *FE(S)* сертификата.

е) Важење *FE(S)* сертификата се продужава или обнавља само ако кандидат докаже континуирану усаглашеност са захтевима из тачке SFCL.410, као и са захтевима из тачке SFCL.420д) и е).”.

Члан 12.

Прилог 2. мења се и гласи:

„Прилог 2.

Допунски услови за примену Спроведбене уредбе Комисије (ЕУ) 2018/1976 у Републици Србији

1. Допунски услов за примену члана 3б Спроведбене уредбе Комисије (ЕУ) 2018/1976

Део-*SFCL* дозвола пилота једрилице се издаје на следећем обрасцу:

Насловна страна

ДИРЕКТОРАТ ЦИВИЛНОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ		CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA
<p>ДОЗВОЛА ЛЕТАЧКОГ ОСОБЉА FLIGHT CREW LICENCE</p> <div style="border: 1px solid black; width: 80px; height: 80px; margin: 20px auto;"></div> <p>Издата у складу са Делом-SFCL <i>Issued in accordance with Part-SFCL</i></p> <p>Ова дозвола испуњава ICAO стандарде, осим за LAPL и BIR права или ако је уз њу приложено LAPL лекарско уверење <i>This licence complies with ICAO standards, except for the LAPL and BIR privileges or when accompanied by an LAPL medical certificate</i></p> <p style="text-align: center;">EASA Образац 141 Издање 2 EASA Form 141 Issue 2</p>		

Страна 2

I	Држава издавања <i>State of issue</i>	Република Србија <i>Republic of Serbia</i>
III	Број дозволе <i>Licence number</i>	SRB.SFCL.
IV	Презиме и име имаоца <i>Last and first name of holder</i>	
IVa	Датум рођења <i>Date of birth</i>	
XIV	Место рођења <i>Place of birth</i>	
V	Адреса имаоца Улица, град, област, поштански број <i>Address of holder Street, town, area, postal code</i>	
VI	Држављанство <i>Nationality</i>	
VII	Потпис имаоца <i>Signature of holder</i>	
VIII	Надлежни орган издавалац дозволе <i>Issuing competent authority</i>	ДЦВ Републике Србије <i>CAD of the Republic of Serbia</i>
X	Потпис овлашћеног лица и датум <i>Signature of issuing officer and date</i>	
XI	Жиг или печат надлежног органа - издаваоца дозволе <i>Seal or stamp of issuing competent authority</i>	

Страна 3

II	Назив дозволе, датум првог издавања и код државе <i>Title of licence, date of initial issue and country code</i>		
	SPL		SRB
IX	Важење: Права из дозволе могу да се користе само ако ималац има важеће лекарско уверење за захтевано право. <i>Validity: The privileges of the licence shall be exercised only if the holder has a valid medical certificate for the required privilege.</i>		
	Документ који садржи фотографију мора да се носи у сврху идентификације имаоца дозволе. <i>A document containing a photo shall be carried for the purposes of identification of the licence holder.</i>		
XII	Права радио-телефоније: Иналац ове дозволе је доказао оспособљеност за рад са уграђеном <i>R/T</i> опремом на ваздухоплову на (навести језик(-е)). <i>Radiotelephony privileges: The holder of this licence has demonstrated competence to operate R/T equipment onboard aircraft in (specify the language(s)).</i>		
	Напомене: <i>Remarks:</i> Знање језика: (језик(-ци)/ниво/датум важења) <i>Language Proficiency:</i> (<i>language(s)/level/validity date</i>)		

Страна 5

Скраћенице које се користе у овој дозволи <i>Abbreviations used in this licence</i>	

Страна 4

XII Овлашћења, сертификати и права <i>Ratings, certificates and privileges</i> Овлашћења која се продужавају <i>Ratings to be revalidated</i>	
Класа/Тип/ <i>IR</i> <i>Class/Type/IR</i>	Напомене и ограничења <i>Remarks and restrictions</i>
Инструктори/<i>Instructors</i>	
Испитивачи/<i>Examiners</i>:	

Стране 6-8

<p>Намерно остављено празно <i>Intentionally left blank</i></p>
--

2. Допунски услов за примену тачке SFCL.015(д) Сprovedбене уредбе Комисије (ЕУ) 2018/1976

Ималац *SPL* издате у Републици Србији у складу са Анексом III Сprovedбене уредбе Комисије (ЕУ) 2018/1976 или Анексом I Уредбе Комисије (ЕУ) бр. 1178/2011 који је стекао *SPL* у некој од држава чланица ЕУ, може да настави да користи права из дозволе издате у Републици Србији све до пуноправног признавања те дозволе од стране држава чланица ЕУ.

3. Допунски услови за примену тачке SFCL.030 Сprovedбене уредбе Комисије (ЕУ) 2018/1976

Препорука за полагање практичног испита из тачке SFCL.030 важи шест месеци од дана када је кандидат завршио практичну обуку или додатну практичну обуку.

Ако у року од шест месеци кандидат не приступи полагању практичног испита, он мора да, пре полагања практичног испита, заврши додатну практичну обуку коју одређује *ATO*, односно *DTO*, и то у зависности од нивоа оспособљености кандидата.

4. Допунски услови за примену тачке SFCL.045 Сprovedбене уредбе Комисије (ЕУ) 2018/1976

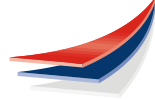
ATO, односно *DTO* је дужна да, пре почетка практичне обуке пилота једрилице, поднесе Директорату захтев за издавање ауторизације пилота ученика.

Ако је пилот ученик малолетно лице, уз захтев за издавање ауторизације *ATO*, односно *DTO* подноси и оверену писану сагласност оба родитеља или старатеља за похађање обуке.

Пилот ученик је дужан да носи са собом ауторизацију пилота ученика током спровођења практичне обуке на једрилици.

Ауторизација пилота ученика се издаје са роком важења од три године.

Ауторизација пилота ученика се издаје на следећем обрасцу:

АУТОРИЗАЦИЈА ПИЛОТА УЧЕНИКА (ЈЕДРИЛИЦА)
Student Pilot Authorization (Sailplane)

--	--	--	--

Број ауторизације
Authorization No.

У складу са Законом о ваздушном саобраћају и Правилником о обављању ваздушног саобраћаја једрилицама, Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије овлашћује
Pursuant to the Air Transport Law and the Regulation on Performing Air Operations by Sailplanes, the Civil Aviation Directorate of the Republic of Serbia hereby authorizes

Име, име родитеља/старатеља, презиме
Name, name of parent/guardian, surname

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ЈМБГ/Број пасоша
ID/Passport No.

да користи права пилота ученика
to exercise privileges of student pilot

Датум издавања:
Date of issue:

Важи до:
Valid until:

Потпис имаоца
Signature of holder

м.п.
s.p.

Потпис овлашћеног лица
Signature of issuing officer

5. Допунски услови за примену тачке SFCL.070 Сprovedбене уредбе Комисије (ЕУ) 2018/1976

Поред случајева прописаних у тачки SFCL.070, Директорат суспендује или ставља ван снаге FE(S) сертификат у следећим случајевима:

- 1) ако је ималац FE(S) сертификата кажњен за ваздухопловни прекршај;
- 2) ако је донето решење о делимичној или потпуној суспензији коришћења SPL испитивача;
- 3) ако се установи да се ималац FE(S) сертификата приликом спровођења испита, провера стручности и процена оспособљености није придржавао стандарда прописаних овим правилником и Приручником за испитиваче;
- 4) ако је ималац FE(S) сертификата правоснажно осуђен за кривично дело које се односи на безбедност ваздушног саобраћаја;
- 5) ако је ималац FE(S) сертификата учинио други пропуст који га дискредитује за обављање послова испитивача.

Суспензија FE(S) сертификата може да траје најдуже шест месеци од дана достављања решења о суспензији.

Обавештење о суспензији FE(S) сертификата Директорат објављује на својој званичној интернет страници.

Ако се по доношењу решења о суспензији FE(S) сертификата утврди да постоје разлози због којих ималац сертификата више не може да обавља послове испитивача, Директорат доноси решење о стављању ван снаге FE(S) сертификата.

Ако до истека рока од шест месеци од достављања решења о суспензији Директорат

не донесе решење о стављању ван снаге *FE(S)* сертификата или решење о укидању суспензије, сматраће се да је суспензија престала.

6. Допунски услов за примену тачке SFCL.135a) Сprovedбене уредбе Комисије (ЕУ) 2018/1976

Теоријски испит за стицање *SPL* се спроводи на српском или на енглеском језику, према избору кандидата.

7. Допунски услов за примену тачке SFCL.135b)3) Сprovedбене уредбе Комисије (ЕУ) 2018/1976

Рок од 12 месеци из тачке SFCL.135b)3) се рачуна од дана када је кандидат завршио теоријску обуку у *ATO* или *DTO*.

8. Допунски услови за примену тач. SFCL.145, SFCL.150, SFCL.160 и SFCL.345 Сprovedбене уредбе Комисије (ЕУ) 2018/1976

Приликом одобравања полагања практичног испита за стицање *SPL* у складу са тачком SFCL.145 или проширење права *SPL* у складу са тачком SFCL.150, као и приликом одобравања процене оспособљености за стицање *FI(S)* у складу са тачком SFCL.345, Директорат одређује испитивача за спровођење практичног испита, односно процене оспособљености са листе сертификованих испитивача.

У случају спровођења провере стручности у складу са тачком SFCL.160 кандидат сам бира испитивача са листе сертификованих испитивача.

На спровођење практичних испита, провера стручности и процена оспособљености се примењују стандарди и упутства за најбољу праксу из Приручника за испитиваче (*Flight Examiner Manual*) који је усвојила Агенција Европске уније за безбедност ваздушног саобраћаја (*EASA*) и који је доступан путем Интернета.

9. Допунски услов за примену Главе ADD (Додатна овлашћења и права) Сprovedбене уредбе Комисије (ЕУ) 2018/1976

На имаоце *SPL* који подносе захтев за полагање испита ради стицања права коришћења радио-телефоније или испита из познавања енглеског језика сходно се примењују одредбе Правилника о дозволама, центрима за обуку и здравственој способности летачког и кабинског особља („Службени гласник РС”, број 53/23), и то тачка FCL.055 Анекса I Уредбе Комисије (ЕУ) бр. 1178/2011, као и допунски услови за примену те тачке прописани истим правилником.

10. Допунски услов за примену тач. SFCL.315 и SFCL.415 Сprovedбене уредбе Комисије (ЕУ) 2018/1976

Директорат издаје *FI(S)* сертификат у виду уписа тог права у *SPL*, а *FE(S)* сертификат у виду засебне исправе.”.

Члан 13.

Дозволе пилота једрилице које су издате или прихваћене на основу Правилника о дозволама, центрима за обуку и здравственој способности летачког особља („Службени гласник РС”, број 60/19) остају на снази најкасније 24 месеца након почетка примене овог

правилника, под условом да имацац дозволе испуњава услове у погледу скорашњег искуства прописане у тачки SFCL.160 овог правилника.

По истеку рока од 24 месеца све дозволе из става 1. овог члана морају да буду издате на обрасцу који је прописан овим правилником.

Потврде о праву на обучавање пилота једрилице, као и изјаве о оспособљености декларисаних организација које врше обуку пилота једрилице, које су издате, односно прихваћене на основу прописа из става 1. овог члана, остају на снази након почетка примене овог правилника.

Одобрене организације за обуку (*ATO*) и декларисане организације за обуку (*DTO*) су дужне да, најкасније шест месеци од дана почетка примене овог правилника, доставе Директорату на одобрење програме обуке за стицање дозволе пилота једрилице и припадајућих овлашћења, права и сертификата, ако се ти програми разликују од програма утврђених на основу прописа из става 1. овог члана.

Поступци који до дана почетка примене овог правилника нису окончани, окончаће се по одредбама прописа из става 1. овог члана.

Члан 14.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењује се од 1. октобра 2023. године.

Бр. 5/1-01-0011/2023-0001

У Београду, 19. јула 2023. године

Директор

Мирјана Чизмаров